

Nowiny

Zamojskie

Pismo tygodniowe

poświęcone zagadnieniom politycznym, sprawom społecznym i literackim

Nr 3 (32)

Zamość, d. 19 Stycznia 1919 r.

TREŚĆ: Obmycie rąk. — Przed wyborami.

Oszczercom. — Sprawozdania. — Kronika.

Obmycie rąk!

Kiedy adwokacina spostrzega, że sprawę w Sądzie przegrywa, zaczyna rozpaczliwie czepiać się to świadków drugiej strony, to jakichś formalności urojonych, aby tylko przedłużyć sprawę, odwlec ogłoszenie wyroku dla siebie niekorzystnego, zatrzymać wyrazy potępienia.

Tym sądem, to opinia publiczna, to głos narodu; sprawa—to partyjna robota spekulantów i aferzystów, co na ludzie i robotniku chcą zrobić interes osobisty; obrońcy to panowie z „Gazety Zamojskiej“, którzy widząc coraz wyraźniejszy zwrot opinii przeciw ich robocie, rzucają się z zajądłością pokątnych doradców na karcące ich osobistości. Znana to metoda, że kiedy się wyczerpują argumenty dla obrony „ideji“, zaczynają się napaści osobiste. Ale my tą drogą nie idziemy i rzucanej nam rękawicy nie podejmujemy! Prosimy tylko o większą ścisłość w swych twierdzeniach i nie żalowanie faktów, zamiast insynuacji.

„Nowiny Zamojskie“ od początku swego istnienia stoja na linii mówienia prawdy bez względu na to, czy się ona komu podoba, czy nie, i z jakiego jest obozu. Nie o zyski materialne nam chodzi, lecz o dobro sprawy ogólnej; tej bronić będziemy do upadłego i nie zastraszą nas napaści „Gazety Zamojskiej“, żyjącej z nienawiści do wszystkiego co nie traci partyjną robotą. „Niesiecie trąd i zarazę, dlatego też na wasze napaści z Nr 12,

możemy wam tylko odpowiedzieć: Precz od nas bratobójcy! obmycie ręce z krwi!

Na obronę waszą cytujecie, że dwóch waszych apostołów poszło do koszar i chciało walczyć przeciw czerwonej gwardji. Ale nie dodajecie, co im powiedzieli oficerowie, że dziwią się widząc ich tam, bo ich miejsce w szeregach czerwonej gwardji, którą sami stworzyli.

Podjudzacie, że ks. Dąbrowski nie jest umieszczony jako kandydat na posła z listy zjednoczonej. A zamilezacie, że ks. Dąbrowski nie decydował się kandydować i że wy również Go nie umieściliście na swojej liście, przenosząc nad zacnego kapłana jakieś mętne indywidua.

I tak fałsz w każdym zdaniu, w każdym słowie! więc jeszcze raz wam mówimy: Precz od nas!

Józef Lesiewski.

Przed wyborami.

Do głównej komisji wyborczej wpłynęło 15 list kandydatów na posłów. Trzy listy nie zostały przyjęte, gdyż przysłano je po terminie; również dla braku zachowania formalności unieważniona została lista Nr 1 ze wsi Teodorówka gm. Frampol; a prawdopodobnie odrzucona z tychże powodów będzie lista Nr 2 zawierająca jedno tylko nazwisko Wąsik ze Składni Głównej gm. Wilkołaz.

Lista Nr 3 Rady Robotniczo-Włościańskiej (inaczej P. P. S.) zawiera nazwiska: Kunicki Włodzimierz nauczyciel z Lublina; Kozyrski Jan kowal ze Stawu Noak; Nowakowski Jan kowal z Klemensowa; Dreszer Zygmunt redaktor „Dzien. Lubel.“; Bubko Wincenty obrońca z Bilgoraja; Ratański

Seweryn stolarz z Bilgoraja; Praus K. minister oświaty z Warszawy; Nowicki Lucjan słusarz z Zamościa; Budakowski Konrad rolnik z Zamościa.

Lista № 4 Polskiego Narodowego Komitetu Wyborczego Bezpartyjnego zawiera nazwiska: Mikołaj Wojtan rolnik z Janowa; Antoni Gałka, rolnik z Woli Rożanieckiej w Bilgorajskim; ks. Ignacy Cyraski z Krasnegostawu; Ludwik Zakrzewski rolnik z Łąbuniek pow. Zamojskiego; Leon Hempel prezes Kółek Rolniczych ziemianin z Janowskiego; Tadeusz Mikułowski dyrektor seminarjum w Zamościu; Kacper Chruściel rolnik z Fajslawie pow. Krasnostaw.; Józef Bykowski nauczyciel z Wielączy pow. Zamojski; Adam Kusiak z Majdanu Sopotskiego pow. Bilgorajski; Aleksander Goliński rolnik z Urzędowa w pow. Janowskim.

Lista № 5 ks. Eugenjusza Okonia i 7 włościan z Janowskiego i Bilgorajskiego.

Lista № 6 z gminy Babice w Bilgorajskim zawiera dwa nazwiska: Żmijan Waw. z Olchowca i Smolarz Tom. z Woli Okszan.

Lista № 7 o 9-iu nazwiskach gospodarzy z Łukowy w Bilgoraj.

Lista № 8 Stronnictwa Ludowego zawiera nazwiska: Dzikowski z Janowskiego, Bagiński z Warszawy, Wrona z Krasnegostawu, Rataj ze Lwowa, Palonka z Krasnostawskiego, Pomarański z Michałowa w Zamojskiem, Wojtaszek z Janowskiego, Margol z Zamojskiego i Gruca z Bilgorajskiego.

Lista № 9 Sjonistów z nazwiskami Thon Ozjasz z Krakowa, Szwalbe Natan z Warszawy, Jahrblum Michał z Łodzi.

Lista № 10 Ortodoxów z nazwiskami Kirsbraun, Trokenheim i Rechtman kupcy z Warszawy.

Lista № 11 Grupy wyborców bezpart. Komit. Żydów, zwolenników partii równości obywatelskiej Żydów polskich podaje dwa nazwiska: Salomon Ettinger i Stanisław Goldsztejn adwokaci z Warszawy.

Lista № 12 z gminy Annapol w pow. Janowskim z jednym nazwiskiem ks. Teofila Dziekońskiego.

Przypatrzmy się tym listom bliżej.

Listy № 2-5-6-7-12 nie mają żadnych szans przejścia, a zastanowić tylko mogą jedno swoją naiwnością, a jak № 5 bezczelnością; Bo jak podaje „Kurjer codzienny“ ks. Okoń został aresztowany przez władze sądowe za anarchizującą agitację w pow. Tarnobrzeskim i Nieżańskim przeciw wojsku, władzom polskim, duchowieństwu i inteligencji, a za ukraińcami. Jednym słowem typowy bolszewik, kandydat do więzienia, a nie do Sejmu polskiego.

Listy № 9-10-11 jako czysto żydowskie polskich wyborców obchodzić nie mogą.

Lista № 3 Rady robotniczo-włościańskiej (bez słowa żołnierska) jest właściwie listą pepsowską i znajdujemy tam pana ministra oświecenia publicznego Prausa i komisarza rządowego Kunickiego w towarzystwie p. Bubki z Bilgoraja mającego dwie karne sprawy i p. Nowakowskiego karanego kryminalnie. Tego ostatniego robotnicy z Klemensowie nie chcieli umieścić na liście, ale p. Emeryk zastępca komisarza rządowego z Zamościa zaopiniował, że to nic nie przeszkadza. A no ładna kompanja i ładne stosunki, gdy kryminaliści z ministrami i komisarzami rządowymi mają wspólne interesa. Ale i z drugiej strony warto podkreślić oszukiwanie robotników, gdy na pierwsze miejsca stawia się p. Kunickiego z Lublina, a robotnika. Nowickiego na 8 miejsce.

Lista № 8 jest jeszcze ciekawsza. Z listy tej usunął się włościanin Antoni Gałka nie chcąc być dłużej oszukiwanym przez zarząd Pol. Stron. Lud. w którym rej wodzą socjaliści i karjerowicze. Ale tu nie koniec. Oto osławiony Wrona z Krasnostawskiego, wyrzucony już jako komisarz rządowy, obecnie został urzędownie z listy wykreślony jako pozostający pod śledztwem z art. 129 i 574 ustawy karnej za nadużycia. O p. Bagińskim z Warszawy wolelibyśmy zamilczeć, bo z wielu względów nie może on być uważany za człowieka, który ma reprezentować lud wiejski z Zamojskiego czy innego powiatu. Nie uważamy też, aby p. Rataj mieszkający zaledwie kilka tygodni w Zamościu mógł być wyrazicielem interesów chłopów tutejszych, a w każdym razie nie powinno jego nazwisko być wysunięte na front listy przed miejscowymi włościanami. Widzimy w tem obłudę i podstępą robotę, którą doskonale scharakteryzował p. Ant. Gałka w swoim liście otwartym.

To też kończąc z tą listą № 8 możemy się zapytać: kto z niej do czasu wyborów sam ucieknie, a kogo inni wykreślą?

Pozostała nam lista № 4, na której widzimy 6 włościan, jednego księdza, jednego ziemianina i po jednym inteligencie ze wsi i miasta, to jest proporcjonalnie rozdzielone mandaty pomiędzy różne klasy narodowe.

Na tę więc listę № 4. głosować radzimy czytelnikom naszym, gdyż uważamy ją ze wszystkich list złożonych za najodpowiedniejszą i przedstawiającą największą pewność, że posłowie, którzy z listy № 4 wyjdą do Sejmu, będą bronić sprawy ogólnie narodowej, służyć ojczyźnie, a nie partjom i partyjkom.

Na listę № 4 głosować będziemy.

Oszczercom.

Jakiś nieznany „autor“ w artykule „Przewrotność“ (patrz Gazety Zam. № 12) zdradziecko z ukrycia usiłuje zbezczęścić nas za pogląd wypowiedziany o zamachu bolszewickim w Zamościu. Prawda w oczy kole, to też pieni się i rzuca ze wściekłości, że tę prawdę publicznie wypowiedzieliśmy. Zarzuca nam nieuczciwość ale to ty Panie autorze, czy autorzy, jesteście pozbawieni elementarnych zasad uczciwości i prawdy, bo jeżeli jeden z głównych postulatów waszego programu jest wywłaszczenie, to tem samem zalecacie bolszewizm, a więc kłamstwem jest, że zwalczacie tę moskiewską zarazę, którą sami do nas przywlekliście z Rosji i usiłujecie zaszczerpieć na ziemi polskiej. Do tej niecznej roboty wciągneliście też kobiety. Faktem jest bowiem, że jakieś panie pod płaszczykiem filantropji dla żołnierza polskiego, buntowały wojsko w koszarach, o czem w Zamościu głośno wszyscy mówią. Nie udawajcie więc niewinnych baranków, bo jesteście fałszywymi opiekunami ludu, a lepiej stawiajcie kwestję jasno i uczciwie i przyznajcie otwarcie: Jesteśmy „Polskie bolszewiki i basta! to przynajmniej będziemy jasno wiedzieli, z kim mamy do czynienia? w walce dziennikarskiej są pewne granice, których przyzwoity i kulturalny publicysta nie powinien przekroczyć. Wy tę granicę przekroczyliście, bo nie mając konkretnych danych do odparowania słusznych zarzutów chwyciliście się karczemnych wymysłów i oszczerstw.

My nie chcemy się zniżyć do waszego poziomu sposobu walki i nie będziemy porównywać was do psa kopniętego nogą, bo to by ubliżało naszej godności. Walczymy dla idei za przyszłość i szczęście całego narodu a nie jednej partyjki.

Przechodzimy tedy do porządku dziennego nad ohydą artykułu „Przewrotność“ i więcej na oszczerstwa, kłamstwa i karczemne wymysły nie odpowiadać nie będziemy.

F. Poznański.

Sprawozdania.

WIEC KOBIET odbył się w sali „Oaza“ d. 12 b. m. w Zamościu zgromadzając liczne słuchaczki. Przemawiały panie Tenczynowa,

Madlerowa, Poznańska, no i Orłowska, której nie podobał się okrzyk wzniesiony na cześć Paderewskiego, uważała bowiem, że to się należy tylko Piłsudskiemu. Zabrzmiały więc okrzyki: niech żyje Piłsudski! niech żyje Orłowska (a jakże! tak!) a nam się zdaje, że powinny być niewiasty wykrzyknąć też na cześć Filipa z Konopi, którego duch widocznie kołata się w głowach niektórych panienek zamojskich.

Czynna też była nie na wiecu, lecz przed drzwiami „Oazy“ pani Zubowiczowa agitująca przeciw rozdawanym odezwom.

WIEC SOCJALISTYCZNY Franciszka-nów zgromadził paraset osób. Przemawiał pomiędzy innymi jakiś towarzysz z Warszawy, opowiadając o walce z kapitalizmem, a o Paderewskim wyrażając się, że „my tańcować nie chcemy, to nam pianista nie potrzebny“.

ZEBRANIE HANDLOWCÓW miało za zadanie trzy kwestje: utworzenie związku kupców i handlujących, co w zasadzie postanowiono i wybrano komisję organizacyjną; stosunek do 8-io godz. dnia, co dla pracowników uznano za słuszne, jednakże sklepy nie mogą być czynne tak krótko, ani zamykane w południe; i wreszcie sprawę artykułów kontyngentowych, albo kartkowych, które od Nowego Roku powierzone zastały sklepom udziałowym do rozdziału z pominięciem prywatnych sklepów. Wobec jednak pewności, że stan taki jest przejściowy i wkrótce doczekamy się wolnego handlu, postanowiono tylko wysłać do Urzędu Apropizacyjnego protest, nie nadając większego znaczenia tej kwestji.

KRONIKA.

MINISTER THUGUTT bawił w Zamościu 12 b. m. przyjmując niektóre delegacje oficjalne i prywatne. O zaprowadzonym stanie wyjątkowym w powiecie, wyraził się, że jest to rozporządzenie samowolne komisarza, ale usprawiedliwione potrzebą chwili. Tymczasem wkrótce po wyjeździe ministra stan wyjątkowy skasowano, pomimo zapowiedzi ministra, że w Warszawie go zalegalizuje. Jak wszędzie, tak i tu, co innego się mówi, a co innego robi.

— Socjalista Zygmunt Dreszer, redaktor Dzien. Lubelskiego zjeżdża do Zamościa na kilka dni dla agitacji przedwyborczej. Jak wiemy jest on kandydatem do sejmu tutejszych ppsowców i podobno

wysunięty zostaje na pierwsze miejsce listy. Widocznie w Lublinie nie ma szansy przejścia.

OFIARY.

Siła kraju i gwarancja bezpieczeństwa publicznego leży w zadaniach żołnierza polskiego. Tróśka o jego potrzeby górować winna nad wielu innemi.

To też w poczuciu tej powinności zwracamy się szerokiego ogółu z propozycją aby zamiast „NOWOROCZNYCH POWINSZOWAŃ” zechcieli choćby skromnym datkiem przynieść się do ulżenia doli naszym szarym żołnierzom.

Prezydent m. Zamościa

E. Stodołkiewicz.

Na ten cel złożono następuje ofiary.

Stefan Kornobis z żoną 20 kor. Edwardowie Stodołkiewicz 20 kor. Kazimierz Fischhaut z żoną 20 kor. Zdzisław Kłossowski 20 kor. M. Kureczyński 20 kor. F. Duralski 20 kor. R. Jaśkiewicz 20 kor. K. Porębscy 20 kor. Bezimiennie 4 kor. Kr. Tchórzewski 4 kor. M. Pastuszkówna 2 kor. Delaszkiewicz 10 kor. H. Kosmański 4 kor. Ignacy Margulies 50 kor. Epstejn Mojzesz 20 kor. Epstejn Eljan 20 kor. Dr. Gelibter 30 kor. L. Kahan 30 kor. M. J. Kronfeld 20 kor. M. W. Cieszkowski 2 kor. Z. Woynarowski 120 kor. E. Nahański znalezione w Sądzie Okr. 100 kor. Bracia Hernhut 20 kor. Wagner 10 kor. H. Maliszewski 3 kor. H. Pomiankowska 2 kor. Tadeusz Przyłuski 10 kor. Józef Kaczorowski 4 kor. Ignacy Nowiński 6 kor. M. Altberg 4 kor. Bajczman 6 kor. H. Fersztendik 2 kor. Józef Kołtun 3 kor. S. Lenkiewicz 4 kor. Kajetan Kolanowski 3 kor. Jerzy Bojakowski 10 kor. Teofil Neumann 2 kor. Hinda Waks 4 kor. Stanisław Stankiewicz 2 kor. Wanda Puszczyńska 4 kor. Jan Grabowski 2 kor. Garłowski 2 kor. Bronsztejn Rubin 10 kor. Dr. Gerszengorn 4 kor. Zofja Szperówna 5 kor. Pleszczyński 4 kor. Wiktor Klaude 10 kor. Feliks Niewiadomski 10 kor. W. Kowalski 10 kor. T. Fidała 20 kor. Władysław Łapiński 11 kor. E. Kopeczyński i Wiśniowiecka 10 kor. I. Szyfman 10 kor. Gustaw Świda 20 kor. A. Lipczyński 10 kor. I. Fudakowski 20 kor. N. N. 10 kor. Janina Rajecka 10 kor. Stefan Dziewanowski 20 kor. Edward M. 10 kor. Goldberg 10 kor. N. N. 20 kor.

Razem 1010 kor.

Towarzystwo Przyjaciół żołnierza polskiego zebrało na urządzenie wieczerzy wigilijnej i choinki dla żołnierzy następujące sumy pp. Józef Kieleczewski 20 kor. ze zbiórki 26 kor. od p. Połębskiej ze zbiórki 30 kor. z Nowej Osady przez p. Ferensową 24 kor. p. Krzywicka 30 kor. Młode Polki 1000 kor. z Zarudzia gm. Wysokie 5 kor. 10 h. z Udrycz ze zbiórki 14 kor. p. Adam Bukraba 100 k. p. Freybergowie zamiast wirnika 100 kor. p. Krzeczowska z Lipska 40 kor. zebrane przez p. Bronisławę Radomską 30 kor. zebrane we wsi Łaziska przez p. Rachwałownę 103 kor. 10 h. p. Kłossowski 20 i 30 kor. p. Stanisław Kowalski 2 kor. Służba folwarczna Udrycze 3 kor. Kolonja Ruszów przez p. Niederle 14 kor. 30 hal. p. Stodołkiewicz 20 kor. p. Świdzińska 75 kor. p. Rulińska 25 kor. Razem 1711 kor. 50 hal. Z tego wydano za pokwitowaniami rachunkami 1697 kor. Pozostało w kasie Towarzystwa 14 kor. 50 hal.

Przewodnicząca sekcji finansowej

Kazimiera Tenczynowa.

Złożone w Red. „Nowin Zamojskich” Drukarnia Szmajser w Zamościu 20 kor.

Żywe zainteresowanie wzbudza rezultat wyborów. Otóż z zebranych wiadomości możemy poinformować czytelników, że socjalistyczne listy № 3 i 8 coraz mniej liczą zwolenników, a wszędzie przebija się opinia głosowania na listę № 4.

OGŁOSZENIE.

Zjednoczone Polskie Stronnictwo Ludowe podaje do ogólnej wiadomości, że nie ma nic wspólnego z klerykalno-obszarniczym „Polskiem Zjednoczeniem Ludowym” z gub. Kaliskiej, co przez p. Rataja na wiecu w Łabuniach było utożsamiane w celach agitacyjnych.

Prenumerata „Nowin Zamojskich” wynosi
20 K. rocznie, 10 K. półrocznie.

CENY OGŁOSZEŃ: cała kolumna 80 koron
Drobne ogłoszenia 20 halerczy za wyraz

Adres redakcji i administracji: **Zamość.**

Redaktor i wydawca **Józef Lesiewski.**